

**Gyöngé, törékeny bárkán evezek
félve, remegve, egyedül
a viharzó, háborgó élettengeren...**

**Mester! jaj alszol? úgy zúg a vihar
vagy miért fekszel olyan csendesen?
a vitorlákba kapaszkodtam eddig
de az is, hallod - hogy recseg, ropog!
a bárka fáján kemény ütődéssel
körültünk a jégeső kopog!
Jaj! most egy hullám csapott át fölöttem,
rémült csapzottan merem a vizet
ki a bárkából, míg messze előttem
villám hasítja ketté az eget...!
a villámfénynél iszonyatos örvényt
látok tátongva felém kavarogni!
Kelj föl Uram! Mert eltört a vitorlám!
És már nem tudok mibe kapaszkodni!**

**Valaha régen Péter hajójából
a Genezáret örvénylő vizét
lecsendesítve újra visszaadtad
a Péter gyöngé erőtlen hitét!**

**Ugye nem hagysz el engem sem Uram!
hiszen látod mily erőtlen vagyok!**

**- s az Úr megszólal halkán csendesen: -
"kicsinyhitű hiszen veled vagyok!"**

**(Géczy Ivánné Szilágyi Ilona
1929. Nagyvárád)**

Kedves Olvasók!

Nagy örömünkre szolgált, hogy Miklovicz Laci elfogadta meghívásunkat és csatlakozott a Szerkesztőségünkhöz. Laci Bokor múltja és jelene, valamint személyisége biztosíték számunkra, hogy a Koinónia méltó emlékezés tud lenni az Alapítóra, Gyurka bácsira...

XXIII. évfolyam 10. szám 2016. október

A Koinónia régebbi számai elérhetők:
www.faragoferenc.webnode.hu

Bulányi Gy.: Írástudók	3239
Vincze E.: Skizofrén gondolatok...	3241
Kaszap M.: Amerikában jártam	3245
Garay A.: Migránsok	3249
Mlecsenkov A.: Menekült kérdés	3250
Kaszap A.: Kedves Bandi!	3251
Dryp.: Parázsra lép...	3251
Király I.: Értékvédelem	3252
Csutkai E.: Egyházaszfaluról	3254
Kéry M.: Beszámoló	3255
Dőry I.: A fenntarthatóság...	3256
Barcza B.: Az emberhalász...	3258
Bulányi Gy.: Egyházrend	3262
Urbán J.: Bokor-Totya-Mise...	3264
Totya emlékezések...	3268
Merza J.: Teréz Anya	3270

«Az emberi elköteleződés folyóirata – családunkért, nemzetünkért, mindenkiért – Isten Országá megvalósulásáért.»

Elérhetőség: koinonia.tarsak@gmail.com

BULÁNYI GYÖRGY ÍRÁSTUDÓK...

Vannak az írástudók. Az Újszövetség nyelvén: grammateüs, többes számban: grammateis. A gramma betűt jelent magyarul. Jézus ajkára adva 22 ízben kerül elő ez a szó az evangéliumokban. Megérne egy prédikációt: megnézni, miket mond Jézus az írástudókról. A vastagját viszont tudjuk e megnézés nélkül is: kezükbe adatik Jézus, szenvednie kell tőlük Jézusnak. Gyilkosok, próféta-gyilkosok, Jézus-gyilkosok. A mai evangéliumi szakaszban azonban másfelől közelíti meg őket Jézus. Más jellemvonásai kerülnek elő.

Előbb azonban nézzük meg, kik voltak ezek az írástudók. A Jézus korabeli zsidó nép írni, olvasni tudó nép volt, de nem a maga teljességében. Csak minden második tudott. A férfiak. Ők vezették a család imádkozását, amelynek része lehetett a tóra egyes részeinek a felolvasása is. Minden zsidó településen volt zsinagóga. Minden zsinagógában volt a serdülő fiúk számára iskola. Minden ha rmincadik évét betöltött zsidó férfi jelentkezhetett a szombati zsinagógai istentiszteleten olvasásra. Jézus is jelentkezhetett. Tudjuk, hogy a názáreti zsinagógában Izajás tekercsét kapta. Jézus tudott írni, olvasni, de nem volt írástudó.

Jeruzsálemben viszont volt főiskola is. Jeruzsálem pusztulása után pedig a tengerparti Jabnéban, görögül: Jamniában. A talán három éves főiskolának egyetlen tárgya volt: a zsidó szentírás beható ismerete. Jézus nem végezte el ezt a főiskolát. Szent Pál igen. Életírói úgy sejtik, tizenhárom éves volt, amikor elkezdte. Az iskola minden szellemi pályára képesített: hivatalnokok, ügyvédek, stb. lehettek, akik elvégezték azt. Ők voltak a zsidó társadalom nadrágos emberei. Rajtuk kívül még két réteg alkotta a zsidó társadalom elitjét. Az egyik volt a főpapoké. Ezek Lévi törzsének tagjaiból, akik mind papok és leviták voltak, emelkedtek ki. Nem végeztek főiskolát. A másik réteg volt a vagyoni arisztokrácia, a vének. Magyar történeti megfelelői a virilisek, a legtöbb adót fizetők, a leggazdagabbak. Ők sem végeztek főiskolát. A főpapok és vének nem szellemi elitje mellett az írástudók adták a zsidó társadalom szellemi elitjét.

A mai evangéliumi szakaszban Jézus így jellemzi őket: megkülönböztető hosszú köntöst öltenek magukra, várják, hogy köszönjenek nekik, ha megjelennek valahol, akár zsinagógában, akár evéssel összekötött találkozókon, igényelték maguk számára a megtisztelést kifejező helyeket, a végzettségüknek kijáró megbecsülést. Ez a rajz megfelel a társadalmi elit viselkedésének. De Jézus mond ennél súlyosabbat is róluk: felélik az özvegyek házait. Hogyan tudhatták felélni? Minden társadalomban vannak perek, vannak jogi ügyletek. Jókai és Tolnai Lajos regényeiből jól ismerjük a pereskedő nemeseket, gazdagokat, akiknek vagyonát megemésztik a pereket bonyolító ügyvédek, azaz - zsidó fogalommal - írástudók. De mivel ők teológia főiskolát végeztek, ezért imádkozó ügyvédek is voltak. Csak színleg imádkoztak nagyokat. Jézus nem tartja igazi Isten megközelítésnek imádságukat, ha az árukapcsolásban van az özvegyek kiforgatásával vagyonukból, házukból. Böven lehettek a korabeli köz- és magánéletnek, és Jézusnak is sztorijai erről, melyeket az evangélisták nem jegyeztek fel, de amelyek Izrael életében mindennapiak voltak.

Jézus summáz: ezektől az írástudóktól óvakodniok kell a tanítványainak. Akkor is óvakodniok kell tőlük, ha gazdagként gazdagon dobálnak a templomperselybe. Kitől nem kell a tanítványoknak

óvakodni? A szegény özvegytől, aki nem a feleslegéből dob a perselybe, hanem mindent odaad, egész vagyonát. Hát ezt megkaptuk. Meg, mert mi sem vagyunk képesek másra, csak arra, hogy a feleslegünkben dobáljunk különböző perselyekbe. Mindent nem tudunk odaadni, egész vagyonunkat nem tudjuk odaadni, mert ha ezeket odaadjuk, elmehetünk koldulni. Tőlünk is óvakodniok kell azoknak, akik Jézus tanítványai. Jézus is óvakodik tőlük és tőlünk, mert a gazdagok dobálásai a perselybe árukapcsolásba vannak egy másik magatartással: kezükbe kerül Jézus és szenvednie kell Jézusnak, egész a kereszthalálig.

Ha egy jó keresztény meghallja ezt a mai szöveget, mit tehet. Háromféléit is.

Az egyik: nem törődik vele, mert nyilvánvalóan képtelenségnek tartja. Elviseli az evangélium felolvasását, s elvárja papjától, hogy őt megnyugtatóan kimagyarázza a szöveget. Megmagyarázza, hogy Jézus nem arra gondolt, amit mondott, hanem az ellenkezőjét gondolta annak, amit mondott. Ezek után a jó keresztény elmondja a krédót, az egyetemes könyörgéseket, s részt vesz a szentmisének áldozati részén, amely szükséges eleme a vasárnapi misehallgatási kötelezettség teljesítésének; az evangélium s a prédikáció nem feltétlenül szükséges eleme. Áldozik, szépen énekel, s hazamegy.

A másik: Jézusnak, az Isten emberének az a dolga, hogy ilyeneket mondjon. Az evangélium tele van az ilyesmikkel: adja el minden vagyonát, tartsa oda a másik arcát, legyen mindenkinek a szolgája, mossa a többiek lábát stb. Nem érdemes ezeken megütközni. Része ez a szent zöldség-gyűjteménynek. A hét hat napján úgy is körül veszi az embert mindezek ellenkezője, a vad kapitalizmus vért és velőt kívánó, tizenkét órás hajszája, a sohasem elég pénzért rohanás, a running after the dollars. Legalább ilyenkor hall az ember mesét az egészen másról, aminek - sajnos - nincs megfelelője a való életben.

A harmadik: a dühöngés a szent zöldség-gyűjtemény miatt. Minek olvassák fel ezeket az irrealitásokat!? S a dühöngés a prédikáció miatt, amely megmagyarázza, hogy Jézus dehogyan is gondolt arra,

amit mondott. Dühöngés, hogy eljön az ember a templomba: etetik számarssággal, s utána megmagyarázzák, hogy nem azt hallotta, amit hallott. Gyerekek nézik, kiskorúnak. Azért még sem esz meg az ember mindent stb.

Ez a háromféle magatartás lehetséges. Vagy lehetséges egy negyedik féle is? Bizonyára. De ezt a negyedik félét a prédikáció már nem mondhatja el. Ezt már csak az Isten népe tárgyalhatja meg, amely tudja, hogy Jézus igéi az Isten szava hozzánk, s azzal szóba kell állni. A nem Isten népe nem áll vele szóba. Az elmondja a krédót, meg a többit s hazamegy, miután teljesítette misehallgatási vallási kötelezettségét. Ezt a negyediket a prédikáció nem mondhatja el. Én sem mondtam el. Ezt azért gondolom szükségesnek megemlíteni, hogy meg ne verjen senki se. De ha valaki Isten népeként meg akarná tárgyalni ezt a negyedik változatot, gondolom, a hittanterem rendelkezésünkre áll. Amen.

Az Ament nem olvastam fel. Helyette mondtam valamit. Más az, ha az ember a képernyőt nézi, s más az, ha valakik szemébe tekint. Hivatkoztam az első olvasmányra. Benne a szareptai özvegy mindenét odaadta Illésnek, s nem fogyott ki olajos korsója, nem ürült ki lisztes zsákja. Törvénye ez a mindent odaadásnak.

Széphalom, 2000.

VINCZE ENDRE

**SKIZOFRÉN GONDOLATOK
AZ ERŐSZAKRÓL AZ IRODALOMBAN ÉS A
TÖRTÉNELEMBEN.
II.**

A háború borzalmassága minden jeles költőt megérint, s művészetének hátterében valóságos vagy szimbolikus formában ott van ez a rettenet és elhatárolódás, néha explicit módon, szavakban kifejezve, máskor a sorok között érezzük ezt a borzongást. Talán nem is a háborúról szól a vers, esetleg az iskolai elemzés egész más eszmei mondanivalót szűr le belőle, de a vers hangulatán, a sorok lüktetésén átüt a költő lelke, életérzése. József Attila 1924-ben írta a „Nem én kiáltok” c. versét.

József Attila

NEM ÉN KIÁLTOK

Nem én kiáltok, a föld dübörög,
Vigyázz, vigyázz, mert megőrült a sátán,
Lapulj a források tiszta fenekére,
Símulj az üveglapba,
Rejtőzz a gyémántok fénye mögé,
Kövek alatt a bogarak közé,

Ó, rejsd el magad a frissen sült kenyérben,
Te szegény, szegény.

Friss záporokkal szívárogi a földbe -
**Hiába fűröszöd önmagadban,
Csak másban moshatod meg arcodat.**

Légy egy fűszálon a pici él
S nagyobb leszel a világ tengelyénél.
Ó, gépek, madarak, lombok, csillagok!
Meddő anyánk gyerekekért könyörög.
Barátom, drága, szerelmes barátom,
Akár borzalmas, akár nagyszerű,
Nem én kiáltok, a föld dübörög.

Ady Endre szimbolista költő, akinek „Minden gondolata alján ott volt az Isten” (Szabó Lőrinc). Számos istenes verse közül való a „Volt egy Jézus” című, amely szinte a Hegyi Beszédet idézi, költői szabadsággal, de az Isten és az emberek kapcsolatára vonatkoztatva.

VOLT EGY JÉZUS

Szent elgondolás: volt egy Jézus,
Ki Krisztus volt és lehetett
És szerette az embereket.
Ő mondta: fegyvert a fegyverrel
Győzni s legyőzni nem szabad:
Jézus volt, Krisztus: legigazabb.
Az emberek úgy elrosszultak
(Hiszen nem voltak soha jók):
Most Krisztus-hitünket csúfolók.
Pedig ma is élhet. Föltámadt,
Ki Krisztus és nagyon nagy úr,
De él másképpen és igazul.
Járj köztünk, drága Isten-Ember,
Tavasz van, nőnek a gazok
S kevesek az igaz igazok.
Úgy látlak, ahogy kigondoltak:
Egy kicsit véres a szived,
De én-szivem egészen tied.

A magyar történelem egyik legnagyobb traumáját jelentő eseménye e háború. Az emlékezés kövei ott vannak szinte minden magyar faluban, városban impozáns emlékművek, szobrok formájában. Minden település számon tartja név szerint az elesetteket és kegyelettel őrzi az un. „hősi halottak emlékét”.

Ady Endre alábbi verse a címében is jelzi a fő témát: **IMÁDSÁG HÁBORÚ UTÁN** – Az egyén tragikus életérzése nemcsak a költő magánügye. A veszteség jóval nagyobb, mint a lerombolt épületek, elesett katonák, elárvult családok. Az életkedv is kihalt, „mindennek vége”, nincs már hit, ami adhatná az erőt az újrakezdéshez... A költő már csak sóhajtozni tud az Istenhez: „Békíts ki Magaddal és magammal” Itt tényleg nem maradt már más, mint az Isten, s a benne való feloldódás.